

ОСОБЛИВОСТІ МОРФОЛОГІЇ МАТКИ РАННІХ ПЛОДІВ**В.В. Мельник¹, В.В. Кривецький², Д.В. Проняєв², О.П. Антонюк²**¹Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ, Україна²Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці, Україна**Ключові слова:** матка, морфогенез, плід, людина.

Буковинський медичний вісник. 2023. Т. 27, № 1 (105). С. 20-21.

DOI: 10.24061/2413-0737.27.1.105.2023.4**E-mail:**
proniaiev@bsmu.edu.ua**Резюме.** Простежено перинатальні зміни форми матки, а також визначено певну форму її дна на кожному з місяців перинатального періоду розвитку.**Матеріал і методи.** Особливості типової та варіантної анатомії матки, піхви, яєчників і маткових труб вивчено на 160 препаратах плодів і новонароджених з використанням комплексу методів морфологічного дослідження: макроскопічний, звичайне і тонке препарування.**Результати дослідження.** Доведено, що найбільшою варіабельністю форми відрізняється рельєф дна матки, який може бути жолобчастим, горбкуватим, плоским і опуклим. Простежено фізіологічне зникнення жолоба на матці, що підтверджується встановленими достовірними кореляційними зворотними зв'язками середньої сили між шириною дна матки, показники якої коливаються від $6,0 \pm 0,21$ мм до $6,4 \pm 1,60$ мм та тім'яно-п'ятковою довжиною (ТПД) плода.**Висновки.** У результаті проведених морфологічних досліджень встановлено такі форми дна матки: жолобчаста, горбкувата, плоска та опукла. На нашу думку, саме такою (у вказаній послідовності) є закономірна стадійність перетворення форми дна матки впродовж перинатального періоду.**THE FEATURES OF THE MORPHOLOGY OF THE UTERUS OF EARLY FETUSES****V.V. Melnyk, V.V. Kryvetskiy, D.V. Proniaiev, O.P. Antoniuk****Key words:** uterus, morphogenesis, fetus, human

Bukovinian Medical Herald.

2023. V. 27, № 1 (105). P. 20-21.

Resume. Perinatal changes in the shape of the uterus were traced, and a certain shape of its bottom was determined in each of the months of the perinatal period of development. Material and methods. Features of the typical and variant anatomy of the uterus, vagina, ovaries and fallopian tubes were studied on 160 preparations of fetuses and newborns using a complex of morphological research methods: macroscopic, ordinary and thin dissection.**Research results.** It has been proven that the topography of the bottom of the uterus is characterized by the greatest variability of shape, which can be grooved, bumpy, flat and convex. The physiological disappearance of the groove on the uterus was observed, which is confirmed by established reliable correlations of average strength between the width of the uterine fundus, the indicators of which vary from 6.0 ± 0.21 mm to 6.4 ± 1.60 mm and the parietal-p fetal length (TPD) of the fetus.**Conclusions.** As a result of morphological studies, the following forms of the uterine fundus were established: grooved, tuberos, flat and convex. In our opinion, this (in the specified sequence) is the natural phase of the transformation of the shape of the bottom of the uterus during the perinatal period.**Вступ.** Основними морфологічними ознаками, за якими визначено анатомічні особливості матки, є: білатеральний розмір на рівні шийки матки та на рівні відходження маткових труб, дорсовентральний розмір (найбільший), форма дна матки, просторове розташування (нахили по осях). Вважаємо за необхідне описати особливості синтопії матки та галуження артерій, що беруть участь у кровопостачанні матки.**Матеріал і методи.** Особливості типової та варіантної анатомії матки, піхви, яєчників і маткових труб вивчено на 160 препаратах плодів і новонароджених з використанням комплексу методів

морфологічного дослідження: макроскопічний, звичайне і тонке препарування,

Результати дослідження та їх обговорення. При дослідженні плодів 4-5 місяців розвитку виявлено певні особливості будови, синтопії та топографії матки. У семи з 40 плодів виявлено незначне відхилення вертикальної осі матки вправо у фронтальній площині. Вираженість даного відхилення імовірно залежить від співвідношення довжин круглих зв'язок матки. Відповідно у семи випадках права кругла зв'язка матки у плодів 4-5 місяців була коротша за ліву. Середня довжина правої круглої зв'язки матки становила $5,02 \pm 1,15$ - $5,38 \pm 1,09$ мм, лівої – $5,06 \pm 1,35$ -

5,34±0,88 мм. Щодо відхилення у сагітальній площині, то ідентифікувати чіткі положення *anteflexio* або *retroflexio* не вдалося. Матка має проміжне положення (рисунок). Синтопічно, у всіх випадках матка задньою

свою поверхню стикалась із передньою стінкою прямої кишки, а передньою поверхню – із задньою поверхню сечового міхура. З боків на відстані до 1 мм простягалися пупкові артерії.

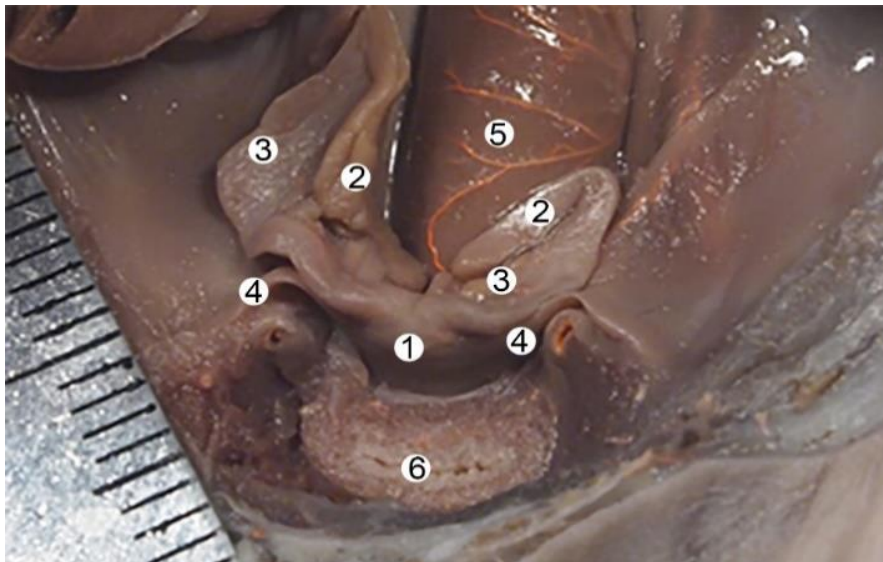

Рис. Внутрішні жіночі статеві органи плода 180,0 мм ТПД: Макропрепарат. Зб. х 3. 1 – матка; 2 – маткові труби; 3 – яєчники; 4 – круглі зв'язки матки; 5 – пряма кишка; 6 – сечовий міхур

Найбільшою різноманітністю синтопічних взаємовідношень з маткою характеризуються яєчники. У більшості плодів 4-го місяця (15), яєчники займають високе положення і стикаються із задньою (кишковою) поверхню матки нижніми кінцями. Високе положення характеризувалося локалізацією яєчників або вздовж бокових стінок прямої кишки, або в клубових ділянках. У двох випадках у плодів 4-го місяця розвитку яєчники, більшою своєю частиною, розташовувалися за маткою. Таке ж положення і було характерним для більшості плодів 6-го місяця розвитку. У трьох випадках один із яєчників займав горизонтальне положення (правий – два випадки, лівий – один) і був занурений у прямокишково-маткову заглибину лише матковим кінцем. Найбільшою варіативністю морфологічних ознак характеризувалась форма матки, а саме форма дна матки. У 36 плодів із 40 матка була плоскою – від 1 до 2,5 мм товщиною. У чотирьох плодів матка мала форму, наближену до трикутної. Дно матки плодів чотирьох місяців характеризувалось такими формами: плоске – один випадок, опукле – один випадок, жолобчасте – 13, горбкувате – 5. Більш ніж у половині випадків плодів чотирьох місяців (13 з 20) дно матки мало жолобчасту форму. Така форма характеризується наявністю борозни по центру дна

матки, що ніби розділяє її на дві частини. На нашу думку, таку будову можна кваліфікувати як нормальну для даного періоду розвитку і є ознакою продовження ембріонального морфогенезу.

Висновок

Отже, у результаті проведених морфологічних досліджень встановлено такі форми дна матки: жолобчаста, горбкувата, плоска та опукла. На нашу думку, саме такою (у вказаній послідовності) є закономірна стадійність перетворення форми дна матки впродовж перинатального періоду.

References

1. Acien P, Acien M. Diagnostic imaging and cataloguing of female genital malformations. *Insights Imaging*. 2016;7(5):713-26. DOI: 10.1007/s13244-016-0515-4.
2. Batt RE, Yeh J. Müllerianosis: four developmental (embryonic) mullerian diseases. *Reprod Sci*. 2013 Sep;20(9):1030-7. DOI: 10.1177/1933719112472736.
3. Chevalier RL. Congenital anomalies of the kidney and urinary tract. *J Urol*. 2001;165:203-4.
4. Harris-Glocker M, McLaren JF. Role of female pelvic anatomy in infertility. *Clin Anat*. 2013 Jan;26(1):89-96. DOI: 10.1002/ca.22188.
5. Fliegner JRH. Vaginal agenesis and embryology of vaginal epithelium. *J Obstet Gynaecol*. 1994;34(5):562-66.

Відомості про авторів

Мельник Вероніка Василівна – студентка Івано-Франківського національного медичного університету, м. Івано-Франківськ, Україна.

Кривецький Віктор Васильович – д-р мед. наук, професор, завідувач кафедри анатомії людини ім. М.Г. Туркевича Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці, Україна.

Проняєв Дмитро Володимирович – д-р мед. наук, доцент, професор кафедри анатомії людини імені М.Г. Туркевича Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці, Україна.

Оригінальні дослідження

Антонюк Ольга Петрівна – канд. мед. наук, доцент кафедри анатомії людини імені М.Г. Туркевича Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці, Україна.

Information about the authors

Melnyk Veronika Vasylivna – student of the Ivano-Frankivsk National Medical University, Chernivtsi, Ukraine.

Kryvetskyi Viktor Vasyliovych – Doctor of Medical Sciences, Professor, Head of the Department of Human Anatomy named after M.H. Turkevych, Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine.

Proniaiev Dmytro Volodymyrovych – Doctor of Medical Sciences, Professor of the Department of Human Anatomy named after M.H. Turkevych, Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine.

Antoniuk Olha Petrivna – PhD, Associate Professor of the Department of Human Anatomy named after M.H. Turkevych, Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine.

Надійшла до редакції 20.02.23

Рецензент – проф. Боднар О.Б.

© В.В. Мельник, В.В. Кривецький, Д.В. Проняєв, О.П. Антонюк, 2023